

NÁZEV MATERIÁLU	Připomínky Svazu průmyslu a dopravy České republiky k Návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony
Č. J.	3/2024
DATUM ZPRACOVÁNÍ	5. ledna 2024
KONTAKTNÍ OSOBA	Dagmar Endrlová
TELEFON	225 279 603
E-MAIL	dendrlova@spcr.cz

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

1. K materiálu – dotaz

Při přípravě stanoviska se objevily od některých členů níže uvedené dotazy a názory, žádáme MŽP o reakci.

1) Stanovení cíle na úrovni EU vs. náklady nového systému – vývoj projednávání Nařízení.

- Návrh novely zákona má nevýhodu s ohledem na stále probíhající proces vyjednávání na EU úrovni zejména z pohledu plnění cílů pro tříděný sběr jednotlivých obalových materiálů. Jak MŽP hodlá zohlednit poslední vývoj vyjednávání na EU úrovni?

2) Zvažovalo MŽP i alternativní řešení například digitální zálohový systém (DZS), s jakými závěry a bylo by možné tyto závěry doplnit do RIA?

2. K materiálu – vymezení okruhu odběrných míst

Je nezbytné v rámci navržené právní úpravy zajistit, aby žádný ze subjektů v systému povinného zálohování nebyl neúměrně zatížen ve srovnání s jinými subjekty, popř. aby nedocházelo k nepřímé diskriminaci některých subjektů. V této souvislosti upozorňujeme na nutnost dořešení některých otázek souvisejících se zapojením čerpacích stanic do systému povinného zálohování, jelikož tyto otázky nebyly dle našeho názoru plně dořešeny v přípravné fázi návrhu.

Podle navrženého znění přílohy č. 8 je navržen identický parametr – rozloha prodejní plochy – pro veškerý maloobchod [písm. a) až c)]. Maloobchod podle písm. a) a b) přitom zároveň musí splnit podmínku, že „potraviny a nápoje v prodejně nepředstavují pouze doplňkové zboží“. Tato podmínka není stanovena pro maloobchod s pohonnými hmotami podle písm. c). Rozumíme tomu, že se mezi písm. a) a b) a písm. c) jedná o věcně odlišné typy provozoven. Ve spojení s identicky stanovenou rozlohou prodejní plochy je však dle našeho názoru možné vnímat úpravu jako nepřímo diskriminační – stejná podmínka je stanovena pro velmi odlišné případy. Prodej potravin a nápojů na čerpacích stanicích je však ve srovnání s „klasickým“ maloobchodem marginálního charakteru. Stanovení takové rozlohy prodejní plochy, která toto zohlední, by bylo dle našeho názoru vhodnější.

Dále upozorňujeme, že z návrhu, včetně důvodové zprávy a RIA, je zřejmé, že nebyla dostatečně zohledněna specifika systému zálohování na čerpacích stanicích s ohledem na jejich právní a technická omezení – zejména

se jedná o požadavky právních předpisů a technických norem vzhledem (požární ochrana, bezpečnost, hygiena, vlastnické vztahy). Toto by mělo být s příslušnými provozovateli čerpacích stanic a vyhodnoceno a návrh v tomto směru doplněn.

Tato připomínka je zásadní.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY

3. K RIA a důvodové zprávě – část hodnocení dopadů na dopravu

Chybí podrobný popis způsobu logistiky sebraných vybraných PET láhví a nápojových plechovek ze sběrných míst k dalšímu nakládání s nimi a výpočet finančních nákladů a environmentálních dopadů s tím souvisejících.

Není jasné, zda by měly tyto odpady směřovat do třídících linek, kam v současné době obvykle z daných lokalit směřují separované plasty, či zda by mělo být uvažováno o nějakém centrálním řešení, jako je tomu na Slovensku. Centrální řešení je zmíněno ve studii LCA, na níž se odkazuje RIA.

Jedná se o zásadní parametr. Operátor by v praxi mohl vybudovat vlastní/ jím neprovozované třídící linky. Jejich rentabilitu by si mohl zajistit díky monopolnímu postavení při sběru a přepravě vybraných PET láhví a kovových plechovek, i když ve srovnání s variantami 0 a 2 by to bylo dražší a environmentálně nevýhodnější.

Odůvodnění:

Viz text připomínky.

Tato připomínka je zásadní.

4. K RIA a důvodové zprávě v části hodnotící nákladovost nového zálohového systému

Navrhovaná úprava obsahuje nastavení, dle kterého má náklady na zajištění zpětného odběru kompenzovat operátor prostřednictvím manipulačního poplatku, uvádíme, že z návrhu novely zákona ani z důvodové zprávy nevyplývá, kdo bude posledním prodejcem hradit náklady na zajištění zpětného odběru do doby zajištění pokrytí těchto nákladů z výnosů zálohového systému, tedy prostřednictvím manipulačního poplatku.

Náklady na vytvoření takových skladovacích prostor zákonodárce vůbec nezmiňuje, když částka na vytvoření takových prostor může v celorepublikovém měřítku dosahovat miliard Kč.

K výše uvedeným nákladům vynaloženým posledními prodejci je však nutno uvést, že vyjma manipulačního poplatku, který má posledním prodejcem pouze „kompenzovat“ část nákladů na zajištění zpětného odběru, však novela zákona o obalech posledním prodejcem nikterak negarantuje návratnost nákladů vynaložených na zavedení zálohového systému, a to jak na vytvoření skladovacích prostor, tak i na jiné technické a administrativní zajištění fungování zálohového systému u posledních prodejců.

Dle návrhu novely zákona o obalech mají být manipulačním poplatkem hrazeny pouze specifické náklady související s vlastní realizací zpětného odběru, přičemž veškerá pravidla jsou, dle navrhované dikce zákona, ponechána na rozhodnutí operátora a podmíněna uzavřením smlouvy o zajištění výkupu odpadu s tímto operátorem. Tento postup však posledním prodejcem (v rozporu s legitimním očekáváním osoby zatížené

právní úpravou povinnostmi) neposkytuje dostatečné a vymahatelné garance řádné a včasné úhrady jimi vynaložených nákladů.

V návrhu novely zákona o obalech tak zcela absentují pravidla obsahující podmínky, za jakých budou výše uvedené vynaložené náklady posledních prodejců na zavedení zálohového systému těmto prodejcům navraceny, v jaké lhůtě, v jaké výši, včetně stanovení záruk, že k navrácení takto vynaložených nákladů skutečně dojde.

Požadujeme doplnění podmínek, za jakých budou výše uvedené vynaložené náklady posledních prodejců na zavedení zálohového systému těmto prodejcům navraceny, v jaké lhůtě, v jaké výši, včetně stanovení záruk, že k navrácení takto vynaložených nákladů skutečně dojde.

Odůvodnění:

Viz text připomínky.

Tato připomínka je zásadní.

5. K RIA a důvodové zprávě v části hodnotící nákladovost nového zálohového systému

V rámci této připomínky požadujeme předložení zhodnocení účinnosti navrhovaného systému zálohování v porovnání se stávajícím separačním systémem obcí a vyjádřením ceny navrhovaného systému na jednotku výkonu.

Z pozice České republiky má být k roku 2029 dosaženo navýšení sběru PET lahví na 90 %, tedy v absolutní hodnotě o cca 5000 tun oproti současnému stavu.

Odůvodnění:

Viz text připomínky.

Tato připomínka je zásadní.

6. K RIA a důvodové zprávě ve vztahu k novelizačnímu bodu 37, § 29d odst. 1, písm. e)

Upozorňujeme, že v provozovnách posledních prodejců bude velmi problematické zajištění skladování vykoupených odpadů – zejména PET lahví – PET lahev je velmi dobře hořlavý materiál a z hlediska zajištění požární bezpečnosti by poslední prodejci museli dané prostory zásadě přebudovat do souladu s podmínkami Hasičského záchranného sboru.

Dále upozorňujeme, že v provozovnách posledních prodejců bude velmi problematické zajištění skladování vykoupených odpadů, také co se týká hygieny trvale otevřených plechovek, které jsou vždy znečištěny zbytky původního obsahu, případně jinými látkami, které tam mohl spotřebitel vložit.

Požadujeme zapracování nutných opatření a reálných podmínek ze strany HZS (Hasičského záchranného sboru) a ze strany Kompetentního zástupce dozorového orgánu Krajských hygienických stanic do RIA a důvodové zprávy.

Odůvodnění:

Viz text připomínky.

Tato připomínka je zásadní.

7. K novelizačnímu bodu 2, § 2 odst. 1, písm. y) – nejednoznačná definice v oblasti reklamních letáků

Definici reklamního letáku je nutné vyjasnit a přepracovat. Je nutné odstranit výkladové nejasnosti a riziko negativních soutěžních dopadů v oblasti tiskovin. Navrhujeme vypuštění této úpravy, neboť leták není obalem.

Odůvodnění:

Navržená definice reklamního letáku je neurčitá. Není zřejmé, co lze pod pojem „reklamní leták“ zařadit a co nikoliv. Vedle toho může docházet k narušení trhu s tiskovinami tím, že některé subjekty budou zařazením jejich tiskovin pod „reklamní leták“ (se všemi povinnostmi s tím spojenými) znevýhodněny, a jiné naopak osvobozením od plnění povinností podle zákona o obalech zvýhodněny.

K naplnění definičních znaků je potřeba, aby byl leták určen k předání konečnému uživateli. Definice letáku se tak zřejmě nevztahuje např. na papírové reklamní stojánky v obchodech, či stravovacích zařízeních nebo reklamní plakáty, jejichž účelem obvykle není předání zákazníkovi. Je otázkou, zda se jedná o záměr zákonodárce, nebo o neúmyslnou mezeru. Zásadní výkladové problémy vznikají u určitého typu tiskovin (typu radničních novin, obecních novin, Metro, apod.), jejichž účelem je propagace nebo nabídka zboží nebo služeb, nejsou součástí jiného výrobku a jsou určeny k bezplatnému předání konečnému uživateli. Jejich zahrnutí pod připravovanou legislativu povede k jejich zásadnímu znevýhodnění vůči tiskovinám, které nejsou předávány bezúplatně („klasické“ noviny a časopisy) a u nichž přitom z nich vzniklý odpad zatěžuje sběrnou síť obcí stejnou měrou. Přitom se jedná o dvě skupiny tiskovin, které jsou ve vzájemně konkurenčním vztahu.

Tato připomínka je zásadní.

8. K novelizačnímu bodu 5, § 2 odst. 1, písm. z) – nevhodně použité definiční slovo „povrchová“ plocha

Toto slovo je se však vztahuje i na stěny a strop, a nikoli jen na podlahovou plochu, kterou měl pravděpodobně na mysli předkladatel.

Požadujeme původní slovo „povrchová“ nahradit slovem „podlahová“.

Odůvodnění:

Navržená definice vymezuje prodejní plochu jako povrchovou plochu části provozovny, která slouží k prodeji a vystavování zboží. V zákoně se dále v příloze č. 8 pracuje s velikostí prodejní plochy (v m²).

Povrchová plocha provozovny ale vymezuje kompletní plochu provozovny, tedy nejenom její plochu, ale též strop a stěny („povrch provozovny“). Tento údaj je zkreslující a pro dané účely nepodstatný.

Navrhuje se proto použít pojem „podlahová plocha“, který vychází z platné právní úpravy a je standardně používán [srov. § 13 písm. n) zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů].

Tato připomínka je zásadní.

9. K novelizačnímu bodu 5, § 2 odst. 1, písm. z) – definice prodejní plochy

Požadujeme z definice prodejní plochy vyloučit ty části provozovny, které slouží k nabízení a poskytování služeb. **Navrhujeme tedy výčet výjimek uvedených v navrženém ustanovení doplnit též o „plochy, které jsou určeny k nabízení a poskytování služeb“.**

Odůvodnění:

Mezi odběrná místa mj. nejsou zařazena zařízení v oblasti gastro. Je přitom běžné, že prodejny různého typu mívají též restaurační část, část k poskytování služby občerstvení – jedná se o určitý smíšený model. To je dle našeho názoru nezbytné reflektovat též v definici prodejní plochy, a to tak, aby nedocházelo k diskriminaci tohoto smíšeného modelu. Je-li gastro jako takové vyňato ze systému povinného zálohování, potom je třeba jeho vynětí i v případě, že k poskytování takových služeb dochází v rámci smíšeného modelu.

Tato připomínka je zásadní.

10.K novelizačnímu bodu 6, § 2 odst. 2 – špatně zvolená definice „nápojového kartonu“

Požadujeme tuto definici přepracovat a zjednotřit.

Odůvodnění:

Použitá definice je víceznačná a zároveň pod pojem nápojového kartonu zahrnuje i některé typy obalů, které nápojovým kartonem nejsou. Podle novely se nápojový karton definuje jako vícevrstvý kompozitní obal obsahující papír a plast, popřípadě hliník, k uchování nápojů nebo potravin tekuté nebo polotekuté konzistence, zejména mléka nebo mléčných výrobků, džusů, vína nebo pyré. Navržená definice je v rozporu s definicí kompozitního obalu obsaženou v § 2 odst. 1 písm. j), která hovoří o 2 vrstvách různých materiálů. Navržená definice nápojového kartonu zmiňuje až tři různé materiály. Uvedená definice zmiňuje výrobky, které nejsou nápojem (pyré), což implikuje zahrnutí např. jogurtů a jiných mléčných produktů, které ovšem nejsou distribuovány v obalu obvykle chápaném jako „nápojový karton“, ale v plastových kelímcích s papírovou výztuhou. I takovýto obal ovšem může odpovídat navržené definici nápojového kartonu. Využití označení nápojový karton naznačuje, že navrhovatel mířil na úzkou skupinu obalů krabicového charakteru. Upřesnění definice je však nezbytné. Definice hovoří o vícevrstvosti obalu. To ale automaticky neznamená, že se jedná o nápojový karton. Hliníkové plechovky s plastovým potahem či papírovým potahem, které se používají např. na pivo, by navrženou definici splňovaly. Z odborného hlediska je nutné také jasné vymezení materiálového složení, ve vazbě na obsah hliníku, nikoli tak je použito s odkazem na příkladné stanovení. Použitá definice také nevyžaduje, aby součástí vícevrstvé části obalu byl nutně plast a papír (popř. hliník – viz výše). Jako nápojový karton by tedy byl posouzen i obal, který bude obsahovat vícevrstvou část zahrnující dřevo a plast, s tím, že bude mít i papírovou část (která ale nebude součástí vícevrstvé části). Podstatou nápojového kartonu přitom je to, že vícevrstvou část tvoří právě papír a plast (popř. hliník – viz výše).

Tato připomínka je zásadní.

11. K § 6 – nový novelizační bod

Navrhujeme doplnit následujícím způsobem: „Pokud osoba, která uvádí na trh nebo do oběhu obal, označí nebo má povinnost označit na tomto obalu materiál, ze kterého je obal vyroben, je povinna provést toto značení v souladu s právem Evropské unie.“

Odůvodnění:

Doplnění navrhuje s ohledem na to, že „označí“ indikuje dobrovolný postup, zatímco ustanovení § 4 odst. 5 písm. d) ukládá k takovému označení povinnost. Jedná se tedy o návrh v zájmu vnitřního souladu jednotlivých ustanovení zákona.

Tato připomínka je zásadní.

12. K novelizačnímu bodu 10, § 9 odst. 1

Žádáme nahradit text „ihned po vrácení“ textem „bez zbytečného odkladu po vrácení“ a **doplnit důvodovou zprávu** v tom smyslu, že pokud je např. automat umístěn mimo budovu obchodu, že nemusí být záloha vrácena prostřednictvím tohoto automatu.

Odůvodnění:

Text „ihned po vrácení“ může navozovat dojem, že záloha má být vrácena bezprostředně po vhození obalu do automatu. Automaty pro zpětný odběr nejsou touto možností vybaveny a proto se vhodnější použít text „bez zbytečného odkladu po vrácení“, který zajistí požadované vrácení zálohy v obchodě, kde byl zálohovaný obal řádně vrácen.

Tato připomínka je zásadní.

13. K § 9 odst. 5 a §29d odst. 1 písm. e)

Žádáme upravit text následovně:

*„Provozovny **s úplným nebo částečným** ~~s~~ bezobslužným provozem, které nemohou z právních nebo technických důvodů do svých prostor umístit automat na výkup těchto obalů, nemusí tyto obaly vykupovat během provozní doby bez přítomnosti obsluhy.“*

Odůvodnění:

Návrh v citovaném ustanovení zakotvuje výjimku z povinnosti umístění automatu, resp. zajištění výkupu určených obalů. Tato výjimka se nicméně zaměřuje pouze na provozovny s bezobslužným provozem a neumožňuje zohlednit některé další situace, v nichž objektivně nebude možné zajistit výkup obalů. Navrhujeme tedy výjimku rozšířit tak, aby mohla pojmut i další situace, které skutečně mohou nastat. Např. u čerpací stanice (ale nejenom u ní) je otevřený kiosek na nějakou dobu, po kterou lze tankovat a platit kartou venku. Tento hybrid je potřeba zahrnout do daného ustanovení.

Tato připomínka je zásadní.

14. K § 10 odst. 1 a 2, § 12

Požadujeme následující doplnění – výjimku obalů pro profesionální uživatele:

[§ 10] (1) Pokud osoba, která uvádí na trh nebo do oběhu obaly, které nejsou určeny profesionálnímu uživateli, neprokáže, že se z těchto obalů nestaly na území České republiky odpady, je povinna zajistit zpětný odběr těchto obalů nebo odpadů z těchto obalů. Zpětný odběr zajišťuje bez nároku na úplatu za tento odběr, za podmínek stanovených v odstavcích 2 a 4. Přitom je povinna dbát na dostatečnou četnost sběrných míst, jejich dostupnost a na dostatečné pokrytí území České republiky s ohledem na rozmístění sídel na území obce.

Dostupností se rozumí přiměřená docházková vzdálenost; to neplatí, jde-li o vratné zálohované obaly, u kterých se za dostatečnou dostupnost považuje výkup v provozovně, kde je vratný zálohovaný obal prodáván spotřebiteli a vykupován podle § 9 odst. 4.

[§ 10] (2) Osoba uvádějící obaly na trh nebo do oběhu je povinna zajistit, aby

a) podíl obcí, na jejichž území je povinna zajišťovat zpětný odběr prostřednictvím sběrných míst v souladu s odstavcem 1, činil z celkového počtu obcí v České republice minimálně 90 %, a

b) podíl obyvatel žijících v obcích, na jejichž území je povinna zajišťovat zpětný odběr prostřednictvím sběrných míst v souladu s odstavcem 1, činil minimálně 90 % z celkového počtu obyvatel České republiky.

Tato povinnost se nevztahuje na vratné zálohované obaly a obaly pro profesionální uživatele.

[§ 12] (1) Pokud osoba, která uvádí na trh nebo do oběhu obaly, které nejsou určeny profesionálnímu uživateli, neprokáže, že se z těchto obalů nestaly na území České republiky odpady, je povinna zajistit, aby odpady z obalů jí uvedených na trh nebo do oběhu byly využity v rozsahu stanoveném přílohou č. 3 k tomuto zákonu.

Odůvodnění:

V praxi je zajištění zpětného odběru v případě obalů pro profesionální uživatele v drtivé většině případů nadbytečné, jelikož zákazník si tyto zpravidla ponechá a dále využije anebo se stanou odpadem v souladu se zákonem o odpadech.

Případně požadujeme zakotvit alespoň výjimku pro přepravky a palety, popř. alespoň tehdy, pokud zákazník odebírající zboží v přepravkách a paletách nebude požadovat, aby pro ně osoba uvádějící je na trh v konkrétním případě zajistila zpětný odběr.

Tato připomínka je zásadní.

15.K novelizačnímu bodu 14, § 10 odst. 1

Požadujeme úpravu navrhované textace.

Navrhuje se zrušení poslední části věty: „ u kterých se za dostatečnou dostupnost považuje výkup v provozovně, kde je vratný zálohovaný obal prodáván spotřebiteli a vykupován podle § 9, odst. 4“.

Znamená tato úprava také zrušení povinnosti výkupu zálohovaných skleněných obalů, tam kde se prodávají?

Odůvodnění:

V tomto ustanovení je změnou zpětný odběr vybraných zálohovaných jednorázových obalů vyňat z obecného režimu § 10 odst. 1 zákona o obalech.

Zde však upozorňujeme, že existují a mohou existovat i další vratné zálohované obaly, které nespádají pod vybrané zálohované jednorázové obaly, jak je vymezuje § 29a písm. a) návrhu novely. Do budoucna např. mohou být dobrovolně uplatňovány zálohy u kávových kapslí nebo u obalů z nápojového kartonu – takové obaly nejsou vybranými zálohovanými jednorázovými obaly a nejsou opakovaně použitelnými obaly, a přesto není dán žádný důvod, aby tyto obaly neměly být vykupovány v dosavadním rozsahu.

Tato připomínka je zásadní.

16. K § 10 odst. 4 v kombinaci s textací důvodové zprávy

Důvodová zpráva uvádí: „Ustanovení zakotvuje výjimku z pravidla, že sběrná místa pro odpady z obalů, která tvoří sběrnou síť autorizované obalové společnosti, musí být zařazena do obecního systému odpadového hospodářství nastaveného obcí, a to na základě písemné smlouvy s obcí. S ohledem na časový harmonogram a nutnost velmi rychlého vytvoření funkční sběrné sítě zálohového systému je z tohoto pravidla stanovena výjimka.“

Výjimka pro sběrnou síť AOS zajišťující sdružené plnění výhradně pro vratné zálohované obaly je odůvodněna pouze nedostatečným časovým harmonogramem. Samotná výjimka je přitom diskriminační vůči ostatním sběrným místům. Časový harmonogram by měl být dostatečný. Pokud není, je možné stanovit delší přechodné období.

Odůvodnění:

Viz text připomínky.

Tato připomínka je zásadní.

17. K novelizačnímu bodu 16, § 10 odst. 6

Požadujeme odstranit novelizační bod č. 16.

Odůvodnění:

V § 10 odst. 6 má být nově zavedena minimální úroveň zpětného odběru **odpadu z nápojových kartonů**, a to **minimálně 70% hmotnosti obalů uvedených na trh v kalendářním roce**. Tento požadavek je v tak krátkém časovém období **nereálný** zejména proto, že dosud samostatné třídění těchto obalů nebylo v obecních systémech povinné a ani pro něj nejsou připraveny dotřídňovací kapacity.

Vzhledem k tomu, že novela současně pro tyto obaly zavádí povinné cíle recyklace je zavedení kvóty na zpětný odběr zcela zbytečné, neboť zpětný odběr bude muset dosáhnout vždy takové úrovně, aby mohlo dojít ke splnění cílů využití podle přílohy č. 3 k zákonu. Ani pro jiné obaly, pro jejichž využití jsou stanoveny kvóty využití, nejsou navrhovány kvóty pro jejich zpětný odběr, právě pro zjevnou nadbytečnost takových sběrových kvót.

Tato připomínka je zásadní.

18. K novelizačnímu bodu 23, § 17 odst. 4, písm. b) – písmeno b) se zrušuje

Nesouhlasíme se zrušením původního písmene b) a požadujeme jít cestou jeho přeformulování tak, aby byl i nadále umožněn vznik dobrovolných systémů zálohování tak, jako je tomu doposud.

Připomínka se týká možnosti ponechání dobrovolných systémů zálohování pro jiné typy obalů.

Odůvodnění:

Navrhovaný novelizační bod nereflektuje skutečnost, že autorizovanou obalovou společností pro vratné zálohované obaly lze založit i na dobrovolné bázi. Pokud by došlo k vypuštění předmětného ustanovení, de facto dojde ke znemožnění vytvoření zálohového systému pro jakékoli obaly vyjma nápojů. Pokud je to záměr navrhovatele, pak je zcela neakceptovatelný.

Nelze směřovat „vratné zálohované obaly“ a „vybrané vratné zálohované obaly“. Existují také (a v budoucnu budou existovat) i další vratné zálohované obaly, které nespádají pod vybrané zálohované jednorázové obaly, jak je vymezuje § 29a písm. a) návrhu novely.

Tato připomínka je zásadní.

19. K novelizačnímu bodu 24, § 17 odst. 5

V § 17 požadujeme doplnění odkazu na § 19 ve vztahu k jasnějšímu definování a předcházení konfliktu zájmů.

Navrhujeme tedy upravit:

„V § 17 odst. 5 se slova „nebo 4“ nahrazují slovy „, 4 nebo 6 nebo **§ 19 odst. 2**“ a za text „§ 20 odst.“ se vkládá text „3,“

Odůvodnění:

Podle důvodové zprávy novelizační bod 24 napravuje legislativní opomenutí a jako nutný předpoklad pro žadatele o autorizaci stanovuje, že jeho akcionář nesmí být akcionářem jiné autorizované společnosti a žadatel nesmí podnikat v oblasti nakládání s odpady ani se podílet na jakémkoliv podnikání jiné osoby. Toto legislativní opomenutí však nenapravuje zcela, neboť neodkazuje na § 19 odst. 2 zákona o obalech, který klade na akcionáře autorizované společnosti další požadavky. Proto navrhujeme do tohoto novelizačního bodu doplnit i odkaz na § 19 zákona o obalech.

Tato připomínka je zásadní.

20. K novelizačnímu bodu 32, § 21 odst. 6, písm. b)

Navrhujeme novelizační bod následovně přeformulovat (doplněn červený text):

„V § 21 odst. 6 písm. b) se slova „v § 21b a 21c“ nahrazují slovy „je vyjmuta z vyrovnání nákladů podle § 21b a z koordinace podle § 21c **odst. 2 písm. b), odst. 3, odst. 4, pokud se jedná o podíl odpadů z obalů v tříděném komunálním odpadu, a odst. 6 písm. a), c) a e)**“.

Odůvodnění:

I když autorizovaná společnost zajišťuje výlučně plnění povinností k průmyslovým obalům, využívá infrastrukturu pro svoz a úpravu odpadu. Jediné, čím se liší od obecné AOS je skutečnost, že nemusí zajišťovat zpětný odběr od spotřebitele v obcích. Proto lze rozsah koordinace zúžit pouze o oblast zpětného odběru. Z hlediska standardizace v odpadovém hospodářství je nezbytné, aby za univerzálních podmínek byly řešeny záležitosti týkající se:

- objemu peněžních prostředků poskytovaných provozovatelům zařízení na dotřídění odpadů,
- podílů odpadů z obalů v odpadu, s nímž se nakládá v zařízeních na úpravu odpadů před jejich využitím spočívajícím v dotřídění odpadů,
- jednotnost ekomodulace,
- jednotný systém evidence a odstranění rizika její duplicity.

Navrhujeme proto výjimku z povinnosti koordinace omezit tak, že autorizovaná společnost, která zajišťuje povinnosti výlučně k průmyslovým obalům, nezajišťuje koordinaci v rozsahu podle § 21c odst. 2 písm. b), odst. 3, odst. 4, pokud se jedná o podíl odpadů z obalů v tříděném komunálním odpadu, a odst. 6 písm. a), c) a e) zákona o obalech.

Tato připomínka je zásadní.

21.K § 23a, odst. 2

Navrhujeme vložení dalšího písmene e) v následujícím znění:

„e) je-li autorizovanou společností operátor, je povinen zajistit ověření správnosti a úplnosti příjmů z prodeje odpadů z vybraných jednorázových obalů a druhotných surovin a dále příjmů ze záloh, jež nebyly vyplaceny konečným uživatelům.“

Odůvodnění:

Hlavním cílem auditu má být ověření správnosti a úplnosti údajů finančních tocích v autorizovaných společnostech. Novým typem autorizované společnosti je i operátor. Proto v tomto bodě navrhujeme operátorovi zavedení povinnosti auditu příjmů z prodeje odpadů a druhotných surovin a z nevyřádaných záloh, s nimiž operátor nakládá.

Tato připomínka je zásadní.

22. K § 28a

V návrhu je nutné doplnit povinnost operátora, aby při zániku rozhodnutí o autorizaci vypořádal nevyplacené zálohy.

Odůvodnění:

Uvedené ustanovení by mělo vztahovat také na operátora. V případě, že operátorovi zanikne rozhodnutí o autorizaci, je třeba upravit i vypořádání nevyplacených záloh. Operátor je typem autorizované obalové společnosti a v realu bude mít monopol na zálohový systém. Zanikne-li operátorovi oprávnění, nemusí tu být subjekt, který by mohl v plném rozsahu převzít jeho povinnosti. Je proto třeba definovat, jak bude naloženo s nevyužitými peněžními prostředky a nevyplacenými zálohami.

Tato připomínka je zásadní.

23. K novelizačnímu bodu 37, § 29a

Navrhované ustanovení je nepřehledné a nesrozumitelné. Není jasné, z jakého důvodu zákonodárce definuje dvě kategorie jednorázových obalů, a to „vybrané jednorázové obaly“ a „vybrané zálohované jednorázové obaly“. Jaký je účel této úpravy?

Z právní normy musí být patrné, jaké konkrétní povinnosti se týkají nově definovaných kategorií obalů.

Odůvodnění:

Žádáme o větší srozumitelnost ustanovení.

Tato připomínka je zásadní.

24. K novelizačnímu bodu 37, § 29a písm. a)

Požadujeme přeformulaci navrhovaných definic tak, aby byly jednoznačné.

Odůvodnění:

Příloha č. 6, obsahuje celkem tři kritéria. Z návrhu však není zřejmé, zda vybraný jednorázový obal musí splňovat i jen jediné kritérium, dvě, či tři. V prvním kritériu se navíc objevuje pouze definice plastové nápojové lahve a kovové nádoby na nápoje, aniž by bylo zřejmé, v jakém smyslu se jedná o „kritéria“. Znění je nejasné a v praxi bude působit řadu výkladových pochybností.

Tato připomínka je zásadní.

25. K novelizačnímu bodu 37, § 29a, písm. c)

Požadujeme přeformulování celého písmene c), které v navrhovaném znění jako by mělo za cíl zejména vybírání záloh od občanů pro jejich využití operátorem a nikoli cíle oběhového hospodářství a recyklace, což jistě nebylo cílem navrhovatele.

Odůvodnění:

Hlavním cílem a účelem zálohového systému by mělo být zajištění zpětného odběru vybraných jednorázových obalů prostřednictvím zálohového systému a zajištění jejich následného využití. Až mezi dalšími cíli může být výběr záloh. **Zálohy jsou a mají být jen nástroj, nikoli cíl. V návrhu to však vypadá spíše, že systém se zavádí kvůli výnosu z nevybraných záloh.**

Tato připomínka je zásadní.

26. K novelizačnímu bodu 37, § 29b

Navrhované ustanovení je nepřehledné a nesrozumitelné. Dle návrhu je účinnost tohoto ustanovení odložena k 1. 1. 2026. Není vysvětleno, z jakého důvodu je odložena právě účinnost základních ustanovení o zálohovém systému.

Odůvodnění:

Viz text připomínky.

Tato připomínka je zásadní.

27. K novelizačnímu bodu 37, § 29c – Vnitřní rozpornost navrhované právní úpravy

Navrhujeme jasné vydefinování, od které doby bude povinnost platit, v jakém rozsahu a pro koho bude odpadový režim (vydefinování, od kdy je to odpad).

Odůvodnění:

Navrhovaný text neřeší zásadní otázky, které vzniknou v důsledku vytvoření nově definované kategorie odpadů. Zpětně odebrané jednorázové obaly (včetně zálohovaných) jsou považovány za odpady, se kterými

se má nakládat v režimu a dle právní úpravy zákona o odpadech. Není patrné, zda a jaké konkrétní odlišné povinnosti (oproti povinnostem plynoucím ze zákona o odpadech) se na tento druh odpadů vztahují.

Zásadní je pak neřešený vztah mezi povinnostmi plynoucími z dosavadní úpravy zákona o obalech povinné osoby uvádějící obaly (a to včetně jednorázových nápojových obalů) na trh nebo do oběhu, a to zejména v souvislosti s fungováním autorizované obalové společnosti a plněním smluv o sdruženém plnění, a povinnostmi týkajícími se dle návrhu vybraných jednorázových obalů, zálohového systému a operátora. Dopadají na zamýšlený zálohový systém (za jakých podmínek a v jakém rozsahu) i nadále základní povinnosti uvedené v § 10 až § 12a zákona o obalech, týkající se zajištění jejich zpětného odběru, úhrady nákladů, osvětové činnosti, využití odpadu z obalů a povinného obsahu recyklovaných plastů některým ze způsobů dle § 13, pokud tyto osoby neprokáží, že se z těchto obalů nestaly odpady?

Návrh právní úpravy tento střet a nepřípustné vícenásobné plnění povinností k témuž obalu (včetně vícenásobného vynakládání nákladů) neřeší, nevymezuje vzájemné hranice a rozdíly, neřeší také, jak nadále plnit/neplnit, mít právo omezit a mít zákonem vymahatelné právo (bez jakýchkoli sankcí) na změnu smluv o sdruženém plnění stávajících povinností uzavřených s autorizovanou obalovou společností, aby vůbec mohlo dojít k řádnému uzavření a plnění povinností z nové smlouvy s operátorem.

Tato připomínka je zásadní.

28. K novelizačnímu bodu 37, § 29c, odst. 1 písm. e) a f)

Žádáme o návrh prováděcího předpisu, který bude stanovovat přesná pravidla, podle kterých bude operátor určovat zálohy a výši poplatků, a to s ohledem na dodržení zásady legitimního očekávání.

Tato ustanovení ukládá osobám uvádějícím vybrané jednorázové obaly na trh povinnost hradit operátorovi (i) zálohy z vybraných zálohovaných jednorázových obalů uvedených na trh v souladu se smlouvou o sdruženém plnění a (ii) veškeré příspěvky stanovené ve smlouvě o sdruženém plnění (např. poplatek za zpětný odběr a zpracování odpadů z obalů, tzv. industry fee) a to za každý vybraný jednorázový obal uvedený na trh.

Tyto poplatky má stanovovat smlouva o sdruženém plnění. Není uvedeno, jakým způsobem mají být tyto poplatky stanoveny, zda si je bude operátor určovat sám, zda bude upravena nějaká jejich podoba např. prováděcím předpisem, či zda se na poplatky budou vztahovat nějaká omezení, aby se tak zabránilo libovůli operátora při stanovování těchto poplatků, které by pak mohly být nepřiměřeně vysoké nebo různé pro jednotlivé výrobce. S ohledem na absenci jakéhokoli zmocňovacího ustanovení lze předpokládat, že oprávnění stanovit poplatky bude čistě na operátorovi.

Důvodová zpráva navíc uvádí, že při stanovení příspěvků ve smlouvě o sdruženém plnění se má uplatnit princip tzv. ekomodulace a je třeba zohlednit dopad obalu na životní prostředí, jeho recyklovatelnost apod. Opět však není stanoveno žádné vodítko nebo omezení, které by nějakým způsobem korigovalo stanovení výše poplatků s ohledem na princip ekomodulace. Prvky ekomodulace jsou různé a u jednotlivých výrobců se mohou výrazně lišit. Operátor tak může stanovovat výrobcům různě vysoké poplatky a dovolávat se přitom principu ekomodulace, bez jakéhokoliv odůvodnění.

Odůvodnění:

Viz text připomínky.

Tato připomínka je zásadní.

29.K ekomodulaci

V návaznosti na předchozí připomínku **žádáme MŽP, aby přesně dodefinovalo princip ekomodulace, kde definice zůstává pro naše členy stále nejasná.** V tomto požadujeme jednání.

Tato připomínka je zásadní.

30.K části první, čl. I odst. 37, §29c odst. 1 písmeno j) Návrhu – Informování o změně druhu vybraného zálohovaného jednorázového obalu uváděného na trh nebo o ukončení uvádění vybraného zálohovaného jednorázového obalu na trh

Jsme přesvědčeni, že není technicky možné informovat operátora o změně druhu vybraného zálohovaného jednorázového obalu uváděného na trh nebo o ukončení uvádění vybraného zálohovaného jednorázového obalu na trh 6 měsíců před provedením této změny nebo ukončením uvádění vybraného jednorázového zálohovaného obalu na trh. Příslušné ustanovení by mělo být upraveno takto (zvýrazněno **červeně**):

*„j) informovat operátora o změně druhu vybraného zálohovaného jednorázového obalu uváděného na trh nebo o ukončení uvádění vybraného zálohovaného jednorázového obalu na trh, a to nejméně **1 měsíc** před provedením této změny nebo ukončením uvádění vybraného jednorázového zálohovaného obalu na trh.“*

Odůvodnění:

Informaci o změně druhu obalu nebo o ukončení jeho uvádění na trh nelze operátorovi systému poskytnout s tak dlouhým časovým předstihem, protože rozhodnutí tohoto typu nejsou přijímána tak dlouho dopředu. Subjekty uvádějící tyto obaly na trh zejména u limitovaných edicí výrobků často nevědí, jaká bude odezva trhu na produkt, tím spíše při zavádění produktových novinek. Není tudíž možné s půlročním předstihem odhadnout, zda budou produkt z trhu stahovat či nikoliv. Stejně tak úpravy obalu, např. rebranding, ale i úpravy související se změnami legislativy, obvykle nejsou připraveny šest měsíců předem v takové podobě, aby byl výrobce schopen operátora informovat o všech parametrech obalu.

V neposlední řadě bychom chtěli připomenout, že obvyklou dobou pro informování operátora o registraci, změně či stažení vybraných druhů obalů z trhu je u jiných zálohových systémů v Evropě období jednoho kalendářního měsíce.

Tato připomínka je zásadní.

31. K novelizačnímu bodu 37, § 29d odst. 1, písm. d)

V tomto ustanovení vnímáme rozpor s realitou.

- 1) Provozovna není zařízení k výkupu odpadů.
- 2) Je zde problém s definicemi – jedná se o zálohu na majetek, který se se nestal vlastnictvím obchodu. Operátor bude osoba, která nakládá s odpadem a má odpad ve svém majetku. Výkup však bude provádět provozovatel obchodu.

Požadujeme písemné vyjasnění právních a definičních vztahů při činnosti výkupu odpadů v provozovně obchodníka. Včetně otázky potřebných povolení k definované činnosti, vlastnického práva k odpadům a finančních toků.

Odůvodnění:

Viz text připomínky.

Tato připomínka je zásadní.

32.K novelizačnímu bodu 37, § 29d odst. 1, písm. i)

Požadujeme v prováděcím předpisu konkrétně definovat rozsah údajů, které je operátor oprávněn požadovat.

Odůvodnění:

Operátor zde dostává moc požadovat jakékoli údaje z evidence. Rozsah této kompetence je neúměrný a dává operátorovi neomezenou možnost požadavků. Taková textace je neakceptovatelná.

Povinné subjekty tak nemohou předem ani odhadnout rozsah administrativních a jiných nákladů, se kterými budou muset pro splnění povinností dle návrhu zákona počítat. Není přijatelné, aby bez jakýchkoli mantinelů mohl takto zásadní pravidla určovat podzákoný právní předpis, natož pak operátor.

Určování rozsahu a obsahu povinností adresátům právní normy operátorem, tedy subjektem odlišným od státu, bez řádné legální licence k jejich vydání je rozporné s ústavním pořádkem České republiky, zejména v rozporu s legitimním očekáváním osoby zatížené právní úpravou povinnostmi.

Tato připomínka je zásadní.

33. K části první, čl. I odst. 37, § 29d odst. 3 Návrhu – Povinnosti posledních prodejců vybraných jednorázových obalů, jejichž ekonomická činnost není uvedena v příloze č. 8 Návrhu

V provozovnách stravování a pohostinství lze při nákupu nápojů ve vybraných zálohovaných jednorázových obalech s konzumací na místě předpokládat, že vybraný zálohovaný jednorázový obal zůstane po konzumaci v provozovně a kupující si jej neodnese s sebou domů. Navrhujeme proto upravit definici posledního prodejce vybraných zálohovaných jednorázových obalů uvedenou v §29a písm. d) takto (zvýrazněno **červeně**):

Nové znění:

„d) posledním prodejcem vybraných zálohovaných jednorázových obalů osoba, která bez ohledu na způsob prodeje, včetně použití prostředků komunikace na dálku, uvádí vybrané zálohované jednorázové obaly na trh nebo do oběhu prodejem konečnému uživateli. **Za posledního prodejce vybraných zálohovaných jednorázových obalů dle předchozí věty se nepovažuje podnikající fyzická nebo právnická osoba provozující pohostinskou činnost, kdy ke konzumaci zboží z jednorázových obalů dochází přímo v provozovně.**“

Odůvodnění:

V provozovnách stravovacích služeb dochází k okamžité konzumaci a obvykle se obaly zanechávají na místě, proto by se jednalo o zbytečnou administrativní zátěž pro provozovatele bez reálného efektu jak pro

spotřebitele, tak i pro fungování celého zálohového systému. Při konzumaci potravin na místě v provozovně je tak velmi nepraktické požadovat od kupujícího zaplacení zálohy, tuto uvádět odděleně od ceny výrobku a následně po konzumaci spotřebiteli zálohu vracet, přičemž všechny tyto kroky by musely proběhnout v rámci jedné návštěvy provozovny. U zálohovaných skleněných lahví, které v provozovnách stravování a pohostinství takto fungují pro pivo i pro nealkoholické nápoje, je obvyklou praxí, že spotřebitel zálohu neplatí, záloha není uvedena odděleně od ceny výrobku a ani po zanechání použité lahve v provozovně spotřebitel zálohu nedostane zpátky. Záloha za obal v těchto případech funguje pouze mezi provozovnou a jejími dodavateli. V případě konzumace na místě v provozovnách stravovacích služeb a pohostinství by proto oddělené uvádění zálohy znamenalo zbytečnou administrativní zátěž pro provozovatele i zákazníky bez jakékoliv přidané hodnoty. Rozšířením praxe, která platí úspěšně již řadu let pro vratné lahve, na ostatní zálohované obaly zároveň nedojde k jakémukoliv odklonění od cílů a účelů navrhované právní úpravy.

Tato připomínka je zásadní.

34. K novelizačnímu bodu 37, § 29d odst. 4, písm. b)

Požadujeme doplnit text následovně:

„b) na proplacení záloh vyplácených konečným uživatelům v rámci realizovaného zpětného odběru, podle smlouvy o zajištění výkupu odpadu z vybraných zálohovaných jednorázových obalů, **přesné podmínky vyplácení nákladů budou stanoveny v autorizačním projektu,**“

Odůvodnění:

Navrhujeme úpravu výše, aby existovala vysoká míra právní jistoty.

Tato připomínka je zásadní.

35. K novelizačnímu bodu 37, § 29d odst. 4, písm. c) a obdobně § 29j

Požadujeme upravit následujícím způsobem:

„c) na proplacení **prokazatelných investičních a provozních nákladů** na realizaci zpětného odběru, a to ve výši a způsobem podle smlouvy o zajištění výkupu odpadu z vybraných zálohovaných jednorázových obalů.“

Odůvodnění:

Navrhujeme upřesnit, co se rozumí „náklady na realizaci zpětného odběru“ – že jde jak o náklady investiční, tak provozní. Toto potom určuje též jejich výši, kterou tak není nezbytné stanovovat smluvně, jelikož půjde o řádně doložené náklady („prokazatelných“).

Tato připomínka je zásadní.

36. K novelizačnímu bodu 37, § 29d odst. 5 a § 44 odst. 4, písm. h)

Požadujeme vypustit bez náhrady.

Odůvodnění:

Nesouhlasíme s tím, aby poslední prodejce nemusel suplovat povinnosti a kontrolní mechanismy operátora, popř. státu, a to navíc pod hrozbou pokuty 5 milionů Kč. Kontrolní činnost by měly vykonávat kontrolní orgány, které jsou k tomu zřízeny, a jsou nadány kontrolními a donucovacími pravomocemi a mechanismy.

Tato připomínka je zásadní.

37. K novelizačnímu bodu 37, § 29e odst. 1, 3

Požadujeme k tomuto bodu vést diskusi.

Odůvodnění:

Viz text připomínky.

Tato připomínka je zásadní.

38. K novelizačnímu bodu 37, § 29f

Požadujeme prověřit a vysvětlit, jak je zajištěna ochrana hospodářské soutěže.

Odůvodnění:

Viz text připomínky.

Tato připomínka je zásadní.

39. K novelizačnímu bodu 37, § 29f odst. 1

Požadujeme za slova „o sdruženém plnění“ vložit slova „, a to výlučně ve vztahu k vybraným jednorázovým zálohovaným obalům“.

Odůvodnění:

Důvodová zpráva uvádí: „Operátor je zvláštní autorizovanou společností zajišťující sdružené plnění výhradně pro vratné zálohované obaly, která koordinuje fungování zálohového systému a plní s tím související povinnosti.“ Navrhované znění ustanovení však důvodové zprávě neodpovídá a vůbec nereflektuje, že oprávnění operátora se má vztahovat k plnění povinností výhradně pro vratné zálohované obaly, a navozuje tak dojem, že operátor může být zároveň i standardní autorizovanou společností zajišťující plnění ve vztahu k nezálohovaným obalům, což nebylo úmyslem předkladatele. Navrhovaná definice operátora je proto evidentně nedostatečná. Navrhovaná úprava důsledně nerozlišuje postavení operátora a „klasické“ autorizované společnosti. **Navrhujeme výslovně uvést, že operátor zajišťuje plnění výlučně ve vztahu k vybraným jednorázovým obalům.**

Tato připomínka je zásadní.

40. K novelizačnímu bodu 37, § 29f, odst. 4

Ustanovení obsahuje řadu odchylek od obecné úpravy autorizované společnosti. Potřeba této speciální úpravy pak není v důvodové zprávě detailně zdůvodněna a není prokázána její nezbytnost. Např. **není zřejmé,**

z jakého důvodu se na operátora nevztahuje § 18 odst. 3 obalového zákona o podílech akcionářů jednajících ve shodě.

Navrhovaná podoba předmětného ustanovení působí dojmem, že jednotlivé odchylky byly definovány za účelem bezdůvodného zvýhodnění operátora. Takovéto nastavení je s ohledem na právní principy zcela neakceptovatelné a **požadujeme jeho zásadní přepracování.**

Odůvodnění:

Viz text připomínky.

Tato připomínka je zásadní.

41.K bodu 37 Hlava IV § 29g odst. 1

Požadujeme upravit seznam povinný náležitostí podávaných při žádosti o autorizaci, aby reflektovala reálný stav.

c) vzory smluv

1. o zajištění výkupu odpadu z vybraných zálohovaných jednorázových obalů, a
2. ~~uzavírání s obcemi~~ o úhradě nákladů na úklid odpadu z vybraných jednorázových obalů a převodu peněžních prostředků ze záloh, které nebyly vyplaceny konečným uživatelům.“

Odůvodnění:

Výplata nevybraných záloh městům a obcím dle §29j odst. 2 může probíhat i jinou formou než přímými smlouvami mezi s městy a obcemi a operátorem, a proto by měl zákon umožnit co nejširší možnosti řešení.

Tato připomínka je zásadní.

42.K části první, čl. I odst. 37, §29g odst. 4 písm. d) Návrhu – Ekomodulace

Operátor bude zajišťovat sdružené plnění pro vybrané zálohované jednorázové obaly výlučně pro celé území České republiky. Není zde proto potřeba koordinace v oblasti ekomodulace s dalšími autorizovanými obalovými společnostmi. Ustanovení by tedy mělo být upraveno takto (zvýrazněno **červeně**):

„d) žadatel ~~převzal způsob zavedl~~ provádění ekomodulace ~~ostatních autorizovaných společností~~, a toto **provádění bude** Ministerstvu životního prostředí **předloženo ke schválení.**“

Odůvodnění:

Zálohový systém se ve své podstatě liší od systémů dalších autorizovaných obalových společností a sdružené plnění pro obaly zahrnuté do systému bude zajišťováno výlučně pro celé území České republiky. Proto je v tomto případě potřeba k ekomodulaci přistupovat individuálně tak, aby byla zajištěna co největší míra pozitivních environmentálních dopadů. To neznamená, že nebudou aplikovány zkušenosti zavedených autorizovaných obalových společností, nicméně cílů ekomodulace pravděpodobně nebude dosaženo zákonem nařízeným převzetím systému ekomodulace od rozdílných systémů. Naopak by tím mohlo dojít ke ztížení efektivního naplňování ekomodulace ve vztahu k daným materiálům zahrnutým do systému zálohování. Proto by způsob provádění ekomodulace měl být ponechán na odborném posouzení operátora.

Tato připomínka je zásadní.

43. K novelizačnímu bodu 37, § 29g odst. 5

Současné znění nepůsobí transparentně s ohledem na principy tržnosti. Je potřeba dořešit v průběhu vypořádání tuto problematiku tak, aby fungoval trh a zároveň povinné osoby splnily limity v obalech.

Odůvodnění:

Viz text připomínky.

Tato připomínka je zásadní.

44. K novelizačnímu bodu 37, §29g odst. 6

Dle ustanovení § 29f odst. 1 návrhu novely zákona je smlouvy o sdruženém plnění oprávněn uzavírat operátor, tzn. smlouvy mohou být uzavřeny pouze s operátorem – akciovou společností, které bylo vydáno rozhodnutí o autorizaci.

Při nutnosti výběru mezi dvěma a více žádostmi o vydání rozhodnutí o autorizaci dle ustanovení § 29g odst. 6 návrhu novely zákona je však jako hodnotící kritérium pro vydání rozhodnutí autorizaci uveden počet uzavřených smluv o zajištění výkupu odpadu z vybraných zálohovaných jednorázových obalů a smluv uzavřených s obcemi za účelem rozdělení záloh podle, které však v době podávání žádosti o vydání rozhodnutí o autorizaci nemohou být uzavřeny, tzn. předloženy, neboť v době před vydáním rozhodnutím o autorizaci neexistuje subjekt, který by s žadatelem mohl tyto smlouvy uzavřít.

Zde je spatřována rozpornost a praktická neproveditelnost právní úpravy. Požadujeme přepracovat.

Odůvodnění:

Viz text připomínky.

Tato připomínka je zásadní.

45. K novelizačnímu bodu 37, § 29g, odst. 7 – ustanovení upravuje prodloužení platnosti rozhodnutí o autorizaci operátora

Ustanovení má negativní dopad na hospodářskou soutěž, jelikož díky němu se stává zákonem stanovený monopol operátora časově zcela neomezený. Pokud operátor bude splňovat zmíněné povinnosti, autorizace mu bude opakovaně prodloužována a žádný jiný subjekt tak nemá možnost stát se operátorem, přestože by třeba mohl úlohu operátora plnit efektivněji. Například současná AOS má také limitaci.

Odůvodnění:

Viz text připomínky.

Tato připomínka je zásadní.

46. K novelizačnímu bodu 37, § 29h, odst. 3

Novelizace stanovuje, že akcie operátora mohou být převedeny pouze se souhlasem MŽP. Ministerstvo nemůže zasahovat do práva akcionářů vlastnit akcie a s těmito akciemi disponovat. Navíc pokud se akcionář rozhodne převést své akcie, přičemž si bude muset nejprve vyžádat souhlas MŽP, což povede ke zdržení převodu, může akcionář s ohledem na to, že hodnota akcií se v čase mění, na prodeji prodělat (než mu MŽP udělí souhlas, hodnota akcií může klesnout), případně může dojít k omezení hlasování kupujícího akcionáře na valné hromadě v důsledku prodlení s udělením souhlasu.

Ačkoli je myšlenka určitého omezení dispozice s uvedenými akciemi namísto s ohledem na vymezení subjektů, kteří mohou být akcionáři, **doporučujeme případné omezení uvést do textu zákona, nikoli podmiňovat převod souhlasem MŽP.**

Odůvodnění:

Viz text připomínky.

Tato připomínka je zásadní.

47. K novelizovanému bodu 37, § 29i

Požadujeme doplnění zásady či principu blízkosti, který obecně podtrhuje evropská legislativa a souvisí také s uhlíkovou stopou zpracovatelských procesů. Projednávaná právní úprava zatím postrádá tuto zásadu. Podstatou je, aby za účelem minimalizace dopadů na životní prostředí byl odpad zpracován co nejbližší místu jeho vzniku.

Odůvodnění:

Při absenci této zásady je zde zcela relevantní obava, že ze strany operátora bude docházet k vyvážení odpadu ke zpracování do zahraničí, kde operátor nebude toliko vázán podmínkami české legislativy a jejími omezeními.

Tato připomínka je zásadní.

48. K novelizačnímu bodu 37, § 29i, odst. 3

Požadujeme zcela přeformulovat navrhané ustanovení odst. 3, aby více reflektovalo opatření proti střetu zájmů, které se v osobě operátora zcela jednoznačně nabízejí.

Odůvodnění:

Standardní AOS má platná ustanovení, podle kterých autorizovaná společnost nesmí uzavřít s osobou, která k ní má zvláštní vztah podle § 20a odst. 4, jakoukoli jinou smlouvu než smlouvu o sdruženém plnění, smlouvu o výkonu funkce, smlouvu, v níž se upisují akcie autorizované společnosti nebo smlouvu o poskytnutí příplatku autorizované společnosti. Důvodová zpráva k tomuto zásadnímu změkčení požadavků na činnost autorizované společnosti, která je operátorem, vůbec nic neuvádí.

Tato připomínka je zásadní.

49. K novelizačnímu bodu 37, § 29i, odst. 5

Požadujeme za slova „členové orgánů“ vložit slova „akcionářů“

Odůvodnění:

Smyslem daného zákazu je předcházet střetu zájmů mezi autorizovanou společností (operátorem) na straně jedné a osobami nakládajícími s odpady na straně druhé. Oproti dikci § 19 odst. 2 zákona o obalech však v tomto ustanovení zjevně vypadli mezi adresáty zákazu jednat v zájmu jiných osob, jejichž předmětem podnikání je nakládání s odpady, zejména s odpady z obalů, nebo osob, jejichž činnost přímo souvisí s nakládáním s odpady nebo s obchodováním s druhotnou surovinou, akcionáři operátora. Důvodová zpráva k tomu nic neuvádí.

Tato připomínka je zásadní.

50.K novelizačnímu bodu 37, § 29j

Ve výčtu povinností operátora není vyřešena otázka jeho případného zániku.

Navrhujeme doplnění.

Odůvodnění:

Viz text připomínky.

Tato připomínka je doporučující.

51. K novelizovanému bodu 37, § 29j odst. 1, písm. e)

Podle tohoto ustanovení je operátor povinen uzavřít smlouvu o zajištění výkupu odpadu z vybraných zálohových jednorázových obalů, který o uzavření smlouvy projeví zájem a nemá vůči operátorovi nesplněné dluhy.

S ohledem na skutečnost, že operátorem má být pouze jedna jediná společnost pro celou Českou republiku, je naprosto nemožné podmínit uzavření smlouvy neexistencí nesplněných dluhů, obzvláště za situace, kdy poslední prodejce má celou řadu povinností spočívajících v kooperaci s operátorem (vykazování, předávání zpětně odebraných odpadů, poskytování součinnosti, registrace místa výkupu atp).

Nadto s ohledem na skutečnost, že má v případě operátora jít o nově vzniklou společnost (resp. po zavedení systému o zahájení spolupráce s nově vzniklým posledním prodejcem), **není absolutně zřejmé, o jaké nesplněné dluhy se má jednat.**

Odůvodnění:

Viz text připomínky.

Tato připomínka je zásadní.

52. K novelizačnímu bodu 37, § 29j odst. 1 – nové písmeno r)

„r) zajistit odvoz odpadu z vybraných zálohovaných obalů z místa zpětného odběru tak, aby nedocházelo k jeho hromadění nad rámec skladovacích možností na místě zpětného odběru nebo k porušení jiných právních předpisů.“

Odůvodnění:

Pro zajištění bezproblémového chodu zpětného odběru v souladu se všemi předpisy (včetně hygienických a požárních), spokojených konečných uživatelů a dosažení cílů zpětného odběru je klíčové a zcela nezbytné zajistit potřebný odvoz těchto odpadů z místa zpětného odběru tak, aby nedocházelo k jeho zahlcení, k hygienickým, technickým, požárním apod. problémům a nutnému odmítní zpětného odběru těchto odpadů konečnému uživateli.

Tato připomínka je zásadní.

53.K bodu 37 Hlava IV § 29j odst. 3 Návrhu – Převod nevrácených záloh v případě nesplnění cíle

Ustanovení znamená de facto zdvojení samostatné penalizace za nesplnění cílů navíc další penalizací v podobě odvodu nevyplacených záloh do Státního fondu životního prostředí. Celé ustanovení § 29j odst. (3) **by mělo být vymazáno**, včetně ustanovení bodu 49, § 45 odst. 2 písm. r o pokutě za nesplnění této povinnosti.

Odůvodnění:

Zákon počítá s odvody z vybraných a nevyplacených záloh do fondu životního prostředí v případě, že operátor nesplní dané cíle. Za toto provinění nicméně již operátor musí uhradit poměrně vysoké pokuty. Z toho vyplývá, že za jedno provinění je operátor trestán dvakrát, a to formou pokuty a nemožností využít nevyplacené zálohy na další rozvoj systému.

Navíc zde stále zůstává povinnost úhrady obcím dle § 10a, která se vztahuje i na plastové láhve a plechovky. Tuto povinnost plní dle § 13 prostřednictvím AOS, což bude i operátor zálohového systému, jenž bude tuto povinnost rovněž plnit, jak vyplývá z ustanovení § 29g odst. 1 písm. c) odrážka 2.

Tato připomínka je zásadní.

54. K § 30 odst. 1, 2 a 5

Požadujeme vypuštění novelizačních bodů 38 a 39.

Odůvodnění:

Novelizace navrhuje zvýšení registračních a evidenčních poplatků, přičemž MŽP ospravedlňuje toto navýšování tím, že agenda zálohového systému bude činit na MŽP zvýšené administrativní nároky a považuje za vhodné, aby administrativní náklady na straně státu spojené s touto agendou hradili výrobci.

Změnou v tomto ustanovení se navýšují registrační poplatky. U poplatku za zápis do Seznamu jde o navýšení z 800,- Kč na 2000,- Kč. Za vydání rozhodnutí o autorizaci jde o navýšení z 2000,- Kč na 50.000,- Kč. Máme za to, že uvedené navýšení není opodstatněné. Zejména u druhého z poplatků jde o skokový nárůst. Je zřejmé, že podnikatelé budou muset promítnout navýšování do cen spotřebitelům.

Novelizace ukládá výrobcům řadu nových povinností, se kterými se pojí výrazné zvyšování jejich nákladů a vznik nákladů nových, resp. MŽP ukládá výrobcům řadu povinností, v důsledku kterých, narůstají výrobcům náklady.

Tato připomínka je zásadní.

55.K novelizačnímu bodu 41, § 32 písm. v)

Doporučujeme snížit počet zástupců MŽP v dozorčí radě operátora.

Upravené znění:

„.....je oprávněno jmenovat jako svého zástupce ~~tři členy~~ **jednoho člena** dozorčí rady operátora v souladu s kritérií určenými ve stanovách operátora.“

Dále požadujeme do zákona doplnit, že pokud MŽP či kdokoli jiný ze zákona jmenuje své zástupce do dozorčího orgánu, musí mít také kompetenci je odvolat.

Odůvodnění:

Standardní počet osob operátora v dozorčí radě se pohybuje mezi 6-8 osobami, které zahrnují zástupce osob uvádějících vybrané zálohované jednorázové obaly na trh a zástupce posledních prodejců. S ohledem na to, že operátor není státní společnost, je funkce MŽP spíše mediačního charakteru mezi těmito dvěma skupinami, a proto se domníváme, že postačuje jeden zástupce za státní orgán.

Zároveň by měli být v dozorčí radě také zástupci obcí a měst, zástupce svozových a recyklačních firem.

Tato připomínka je zásadní.

56. K novelizačnímu bodu 45, § 40 odst. 1

Tento novelizační bod požadujeme vypustit a požadujeme zachovat dozorovou kompetenci ČIŽP.

Zcela nesystémově a zcela neodborně je navrhováno omezení kontrolní kompetence ČIŽP ve vztahu k dozoru podle tohoto zákona. ČIŽP je přitom jeden z nejméně odborně orientovaných orgánů v dané agendě a je zcela zásadní jeho kompetenci zde ponechat v původním rozsahu, či jí rozšířit. Odborná agenda této legislativy je složitá a nahrazení odbornosti ČIŽP jiným orgánem je fakticky nereálné.

Odůvodnění:

Viz text připomínky.

Tato připomínka je zásadní.

57. K novelizačnímu bodu 49, § 45 odst. 2 písm. r) – doporučujeme zrušit

S ohledem nesouhlasu s odvodou nevybraných záloh do fondu MŽP při nesplnění cíle, je nutné vymazat i ustanovení o pokutě za nesplnění odvodu do MŽP fondu.

Odůvodnění:

Viz text připomínky.

Tato připomínka je zásadní.

58. K novelizačnímu bodu 52, § 48

Je navrhováno, že nápojové kartony se budou nově vykazovat dvojitým způsobem – podle materiálů obsažených v obalu a také jako samostatný druh obalu.

Požadujeme upřesnit, jakým způsobem bude toto dvojí vykazování v praxi probíhat.

Odůvodnění:

Viz text připomínky.

Tato připomínka je zásadní.

59.K novelizačnímu bodu 54, příloha č. 3 – míra recyklace nápojových kartonů v roce 2030

Ustanovení předkládá nové cíle pro recyklaci nápojových kartonů. S ohledem na současný stav recyklace nápojových kartonů v České republice není možné dosáhnout požadované míry 90% recyklace v roce 2030-2034.

Žádáme o změnu míry recyklace pro nápojové kartony.

Nápojových kartonů	-		50		90- 55		90	
--------------------	---	--	----	--	---------------	--	----	--

Odůvodnění:

S ohledem na současný stav recyklace nápojových kartonů v České republice není možné dosáhnout požadované míry recyklace v roce 2030-2034. Cíle recyklace by měli být nastaveny tak, aby bylo smysluplné a reálné jejich a v souladu s EU legislativou. Také úroveň sběru nápojových kartonů není v ČR na takové výši jako sběr ostatních materiálů, což následně ovlivní i výši recyklačních cílů.

Tato připomínka je zásadní.

60. K přílohám a otázce definování cílů

Žádáme MŽP o informaci k plánu zajištění plnění celkových evropských cílů. Dále žádáme o doplnění tabulky za celkový trh pro splnění cílů, protože příloha č. 7 se týká pouze zálohového systému.

Odůvodnění:

Viz text připomínky.

Tato připomínka je zásadní.

61.K čl. II Návrhu – přechodná ustanovení, odst. 1 – Přechodná období

Pro hladký přechod na zálohový systém s minimálním dopadem na zúčastněné aktéry je potřeba zajistit dostatečnou legisvakanční lhůtu. **Navrhujeme doplnění a prodloužení legisvakanční lhůty od doby spuštění.**

Odůvodnění:

Přechodné období pro osoby uvádějící obaly na trh a pro poslední prodejce nemůže být stejně dlouhé, v opačném případě hrozí, že výrobci uvedou na trh nápoje v obalech, které již poslední prodejci nebudou moci uvést do oběhu. Proto je potřeba nastavit samostatné přechodné období pro uvádění obalů, které nesplňují požadavky podle zákona, na trh – to může být kratší než je uvedené v Návrhu.

Tato připomínka je zásadní.

62. K čl. II Návrhu – přechodná ustanovení, odst. 4 – Pokuta

Požadujeme přeformulovat matoucí a nejasné přechodné ustanovení ohledně přestupku v letech 2026 a 2027.

Odůvodnění:

V ustanovení čl. II odst. 4 přechodných ustanovení se stanoví, že za přestupek podle § 45 odst. 2 písm. d) lze v letech 2026 a 2027 uložit pokutu až do výše, která se stanoví způsobem upraveným v tomto ustanovení. Tato formulace však není srozumitelná. Není zřejmé, zda se formulace „v letech 2026 a 2027“ vztahuje k okamžiku uložení sankce či k okamžiku spáchání přestupku. Zároveň je nutné vyjasnit, jak se bude dané ustanovení aplikovat v situaci, kdy by se jednalo o pokračující přestupek, jehož doba trvání by přesahovala konec roku 2027.

Tato připomínka je zásadní.

63. K čl. II Návrhu – přechodná ustanovení, odst. 4 – Pokuta

Z důvodu přechodu na zcela nový systém by v prvních letech jeho fungování měla být výše pokut pro operátora srovnatelná s výší pokut pro ostatní autorizované obalové společnosti. Odstavec by tedy měl být upraven takto (zvýrazněno **červeně**):

*„Za přestupek podle § 45 odst. 2 písm. d) lze v letech 2026 a 2027 uložit pokutu až do výše, která se stanoví jako součin hmotnosti odpadu z vybraných zálohovaných jednorázových obalů vyjádřené v tunách ~~chybějící~~ **počtu procent chybějících** k dosažení stanovené minimální úrovně zpětného odběru odpadu z obalů a částky 50-000**1 000 000** Kč. **V tomto období operátor nepřevádí peněžní prostředky ze záloh, které nebyly vyplaceny konečným uživatelům, Státnímu fondu životního prostředí dle §29j odst. 3.**“*

Odůvodnění:

Přestože zálohové systémy obecně umí velmi rychle dosáhnout vysoké míry sběru zálohovaných obalů, potřebují určité období na rozjezd a vybudování návyku u konečných uživatelů. V období prvních dvou let bude operátor potřebovat vysoké finanční prostředky jak na vybudování celého systému s uživatelsky přívětivou a široce dostupnou sběrnou sítí, tak na vytvoření a postupné posilování návyku u konečných uživatelů prostřednictvím komunikačních kampaní. Nepřiměřeně vysoké pokuty či jiné sankce by zejména v tomto počátečním období mohly nežádoucím způsobem narušit schopnost operátora naplnit stanovené cíle. Navržená změna zároveň používá analogii k úpravě sankcí v případě autorizovaných obalových společností a není důvod diskriminovat operátora vůči jiným AOS operujícím na českém trhu.

Tato připomínka je zásadní.

64. K čl. II Návrhu – přechodná ustanovení – vložit nový odstavec 5 – ustanovení pro zajišťování povinnosti operátora na vlastní náklady vytvářet výkupní místa tam, kde nejsou povinná výkupní místa – odložení účinnosti.

Nový odst. 5:

„Ustanovení § 29 odst. 1 písm. f) nabývá účinnosti 2 roky po účinnosti tohoto zákona“

Odůvodnění:

Současný návrh počítá s povinností zřídit výkupní místo již od 50 m², což je jedna z nejhustších sítí v EU. Zajištění komfortu pro spotřebitele je zásadní prioritou pro operátora, nicméně zahušťování sítě bez rozumného důvodu by vedlo k dodatečným finančním nákladům, které by nemuseli z pohledu funkčnosti být adekvátní. Operátor by se měl v prvních letech zaměřit na vytvoření a zajištění funkčnosti povinné výkupní sítě a teprve poté zajistit tzv. nepovinná výkupní místa. Navržený odklad účinnosti dává i žadatelům o zřízení takového výkupního místa dostatek času vyhodnotit, zda bude skutečně nezbytné zřídit nepovinné výkupní místo s ohledem na zvyklosti obyvatel jednotlivých obcí, a tedy neplýtvat financemi obcí na provozování neefektivního výkupního místa

Tato připomínka je zásadní.

DOPORUČUJÍCÍ PŘIPOMÍNKY

65. K novelizačnímu bodu 37, § 29a písm. c)

Doporučujeme upřesnit definici zálohového systému a to následovně:

„zálohovým systémem na vybrané jednorázové obaly je kolektivní systém zajišťování rozšířené odpovědnosti výrobců pomocí sdruženého plnění povinnosti zpětného odběru vybraných zálohovaných jednorázových obalů. Součástí této odpovědnosti je i plnění cílů sběru těchto obalů a jejich následné využití, a to způsobem stanovených legislativou. Součástí rozšířené odpovědnosti výrobce zajišťované zálohovým systémem je i osvěta v oblasti nakládání s vybranými zálohovanými jednorázovými obaly a maximální snaha všech subjektů zálohového systému, aby vybrané zálohované jednorázové obaly byly znovu využity ke stejnému účelu, k jakému doposud sloužily („z lahve do lahve a z plechovky do plechovky“). Výše uvedené plnění je zajišťováno souborem organizačních, administrativních, finančních a jiných souvisejících opatření vedoucích mimo jiné i k zajištění vrácení použitých vybraných jednorázových obalů operátorovi zálohového systému a jejich následné opětovné materiálové použití,“

Odůvodnění:

Viz text připomínky.

Tato připomínka je zásadní.